

3. Експорт до “С за попередніми підсумками 2022 року зріс на 4,2%. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=f424374e-3ebe-49a3-b84b-1191daa10a6b&title=EksportDosZa>

4. Головний ринок. Як розвивається і зростає український експорт в ЄС. URL: <https://forbes.ua/company/golovniy-rinok-yak-rozvivaetsya-i-zrostaе-ukrainskiy-eksport-v-es-02032023-12061>

Ольга Масна
PhD студентка,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль
Науковий керівник:
доктор економічних наук, професор Зварич Р.Є.

ЗНАЧЕННЯ ЗЕЛЕНИХ ФІНАНСІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Згідно з міжнародними угодами, Україна зобов’язується побудувати зелену економіку. Проте реалізація цього завдання потребує не лише проведення необхідних реформ на рівні реальної економіки, а й фундаментальної перебудови фінансової системи. На сьогоднішній день досить актуальним є вивчення тенденцій модернізації світової фінансової системи за рахунок створення, розвитку та запровадження концепцій її екологізації. Таким чином постає проблема в розвитку «зелених фінансів» з метою удосконалення фінансової системи та забезпечення сталого розвитку економіки України.

Одним із перших кроків у формуванні концепції зелених фінансів можна вважати розвиток принципів «екологічної економіки» та «сталого розвитку», які були представлені в роботах таких вчених, як Сільвіо Фада та Барбара Ворзель. Вони наголосили на потребі інтеграції економічних та екологічних аспектів у фінансові рішення.

Ще один важливий вчений – американський економіст Річард Сандерс. Його робота у сфері вуглецевих кредитів та вуглецевого ринку мала значний вплив на розвиток механізмів стимулювання екологічної діяльності.

Згодом, у 1980-х та 1990-х роках, такі міжнародні організації, як ООН та Всесвітній банк, почали активно досліджувати та пропагувати ідею зелених інвестицій та сталого фінансування, спрямованого на захист навколишнього середовища.

Таким чином, концепція «зелених фінансів» є результатом колективних зусиль багатьох вчених, експертів та міжнародних організацій, які працювали над розробкою інноваційних фінансових механізмів для досягнення екологічних та сталих цілей.

«Зелені фінанси» передбачають широкий спектр фінансових засобів та інструментів для технологій, проектних робіт та галузей в цілому, що мають екологічне спрямування. «Зелені фінанси» є сукупністю фінансових продуктів і

послуг, розробка і реалізація яких спрямована на зниження ризику екологічного і кліматичного розвитку. Сюди можна віднести фінансування програм та проектів щодо збалансованого природокористування, виробництво екологічних товарів і послуг, розвиток технології низьковуглецевого виробництва та відповідне зниження викидів у атмосферу парникових газів [1].

Доцільно зауважити, що загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу визначає методи досягнення Україною критеріїв набуття членства в ЄС та розвиток у провідних сферах. Саме невиконання імплементації вимог і уповільнює інтеграцію України до Європейського Союзу. Відповідно також одним із завдань G20 у їх стратегічній меті економічного зростання є розширення сфери застосування «зеленого фінансування». З цією метою створено Дослідницьку групу зелених фінансів GFSG (Green Finance Study Group), метою якої є вироблення варіантів вирішення цієї проблеми.

GFSG наводить своє трактування «зелених» фінансів. Вони розглядаються як фінансування інвестицій, які мають екологічні переваги у досягненні сталого розвитку, наприклад скорочення рівня забрудненості природних ресурсів, скорочення викидів в атмосферу парникових газів, зростання ефективності використання енергії, полегшення адаптації до кліматичних змін [1].

Одним із ключових кроків у впровадженні зелених фінансів – це створення стимулів для інвесторів та фінансових установ для спрямування капіталу у зелені проекти. Це може включати в себе встановлення податкових пільг, нормативних вимог до фінансової звітності зелених інвесторів, випуск зелених облігацій або ж створення спеціалізованих інвестиційних фондів.

Зелені фінанси також передбачають розвиток механізмів оцінки сталості та екологічної ефективності проектів, а також моніторингу їхнього впливу на довкілля. Це допомагає інвесторам та фінансовим установам приймати обґрунтовані рішення та забезпечувати відкритість та прозорість у сфері зелених інвестицій.

Україна, як і багато інших країн, стикається з рядом викликів у сфері енергетики, таких як недостатність ефективних механізмів торгівлі енергією, складність управління енергетичними ресурсами та нестабільність енергетичного ринку. Використання технології *блокчейн* для створення децентралізованої торгівельної платформи, подібної до Enerchain (проект, який об'єднує лідируючих виробників електроенергії та її споживачів у таких країнах як Німеччина, Франція, Австрія (ENGIE, OMV, E-On ін.) [2]), спроможно полегшити управління мережею фінансових трансакцій паливно-енергетичної сфери, яка в свою чергу продукує збільшення частки «зеленої енергії» і допомагає здійснити купівлю - продаж без посередників. Можливість прозорих, безпечних та ефективних торгівельних операцій на енергетичному ринку за допомогою технології *блокчейн* може сприяти підвищенню конкурентоспроможності та стабільності енергетичного сектору України.

Отже, розвиток зелених фінансів є важливим кроком для України у забезпеченні сталого та екологічно стійкого розвитку, в утриманні країни на шляху до «зеленої економіки», а різноманітні механізми екологічного

фінансування можуть сприяти зростанню екологічної свідомості, зменшенню викидів забруднюючих речовин та підвищенню стійкості економіки України до змін клімату та інших екологічних викликів.

Перелік використаних джерел:

1. Вплив «зелених фінансів» на економічні, соціальні та екологічні наслідки: виклики сьогодення. URL: http://n-auditor.com.ua/ru/component/na_archive/1490.html?view=material
2. Зелена економіка та зелені фінанси – больові точки для України. URL: <https://delo.ua/business/zelena-ekonomika-ta-zeleni-finansi-bolovi-tochki-346686/>
3. Сундук А. Аналіз змістовних характеристик фінансово-економічного регулювання у сфері природокористування. Економіст. 2017. № 12. С. 31–34.

Назар Вівчарик
PhD студент,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль
Науковий керівник:
доктор економічних наук, професор Зварич Р.Є.

ЗЕЛЕНА ЛОГІСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Логістика, як ключова складова ланцюга постачання, відіграє важливу роль у світовій економіці. Проте вона також одне із найбільших джерел забруднення повітря. За даними Світового банку, транспорт відповідає за близько 25% загальних викидів парникових газів у світі.

Щоб уникнути подальших негативних впливів на клімат та забезпечити сталість навколишнього середовища, була розроблена світова стратегія зменшення викидів CO₂ до 2050 року. Ця стратегія охоплює різні види транспорту, включаючи автомобільний, морський та авіаційний.

Що було зроблено та планується впровадити в логістиці для зменшення викидів CO₂

З 2023 року впроваджується вуглецевий збір із морських перевізників. Плата становить 2 долари з кожної тонни спожитого мазуту. Ініціатива здійснюється за підтримки Міжнародної морської організації (ІМО) — структури ООН, яка є глобальним регулятором судноплавства.

З метою скорочення викидів CO₂ і зменшення вуглецевого сліду в морському секторі, Рада ЄС прийняла морську ініціативу FuelEU. Остання спрямована на збільшення використання відновлюваного та низьковуглецевого палива у морському секторі в Євросоюзі. Нові правила будуть застосовуватися з 2025 року і сприятимуть переходу до більш екологічно чистих технологій у морському транспорті.